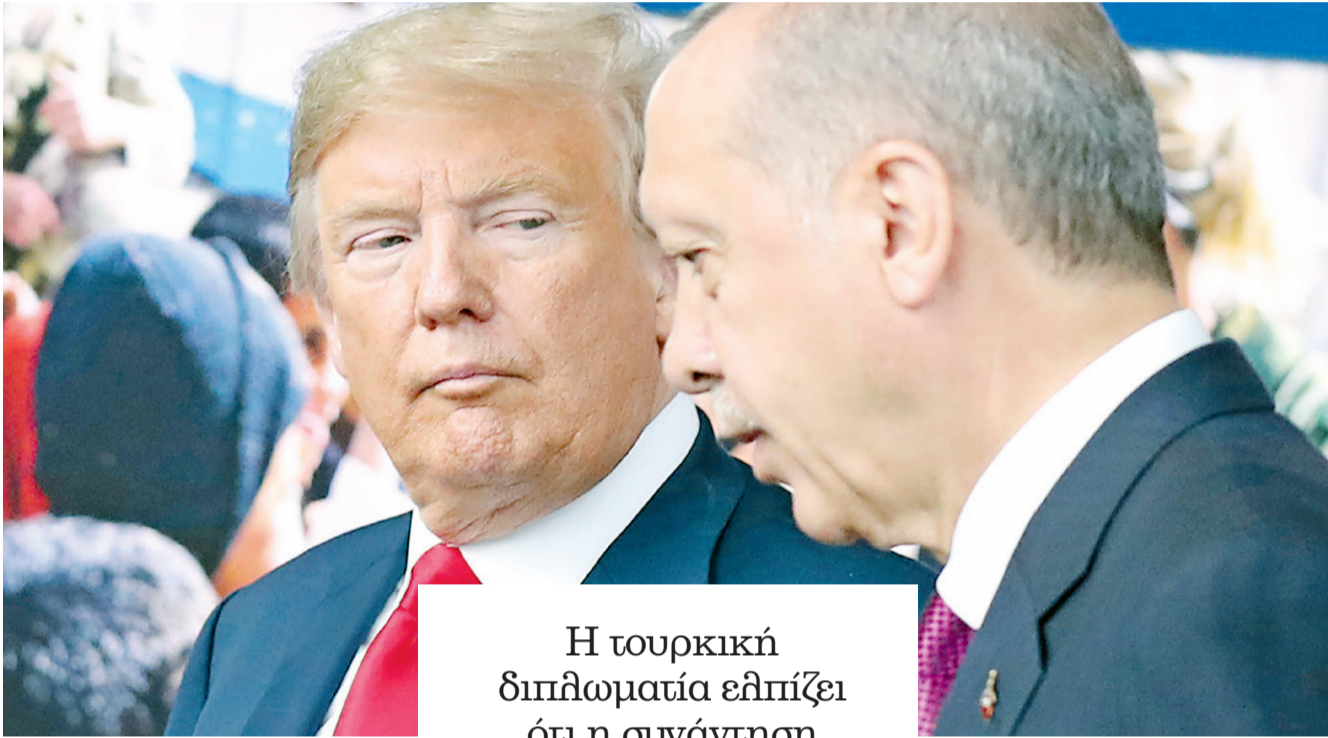

Παζάρι στην Ιαπωνία για S-400 και F-35

Του **ΘΑΝΑΣΗ Κ. ΤΣΙΤΣΑ**
Ανταπόκριση, Ουάσιγκτον

Ο Τούρκος Πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν εξακολουθεί να πιστεύει ότι μπορεί να αποκόψει τον Αμερικανό ομόλογό του Ντόναλντ Τραμπ από την κυβέρνηση του και να τον πείσει ότι η προμήθεια των ρωσικών πυραύλων S-400 δεν είναι σοβαρό πρόβλημα. Η Αγκυρα θεωρεί ότι έχει μια τελευταία ευκαιρία: τη Σύνοδο Κορυφής του G20 που θα διεξαχθεί στην Οσάκα της Ιαπωνίας στις 28-29 Ιουνίου.

Ο Ντ. Τραμπ διατάζει να λάβει τις όποιες αποφάσεις του πριν από τη Σύνοδο του G20 και μέχρι στιγμής η Τουρκία παραμένει απτόητη απέναντι στις απειλές για επιβολή κυρώσεων, επειδή έχει καταρρεύσει η εμπιστοσύνη της προς την Ουάσιγκτον. Η τουρκική διπλωματία ελπίζει ότι η συνάντηση Τραμπ - Ερντογάν στην Οσάκα θα μπορούσε να είναι ένας τρόπος για να ξεπεραστεί η κρίση. Προβλέπεται, επίσης, να έχει την υποστήριξη της Ινδίας, η οποία διατρέχει και η ίδια κίνδυνο να πληγεί από τον νόμο CAATSA για την αντιμετώπιση των αντιπάλων της Αμερικής μέσω κυρώσεων. Ωστόσο, σε αυτό το παιχνίδι η Αγκυρα δεν έχει τον χρόνο με το μέρος της. Ενώ η πρώτη παρτίδα των S-400 αναμένεται να παραδοθεί στην Τουρκία τον Ιούλιο, στην Ινδία οι παραδόσεις έχουν προγραμματιστεί για το 2020. Σε αντίθεση με την Τουρκία, η Ινδία δεν έχει ακόμα καταβάλει την πληρωμή. Επομένως, η Ινδία δεν αποτελεί στόχο όσο η Τουρκία. Η Ινδία, επίσης, δεν είναι μέλος του NATO.

Παρά την καλή προσωπική σχέση των δύο ανδρών, ο Τραμπ έχει αποδείξει και άλλοτε ότι είναι διατεθειμένος να τιμωρήσει την Τουρκία. Εξοργισμένος από την άρνηση της Αγκυρας πέρυσι να αποφυλακίσει τον Αμερικανό πάστορα **Αντριου Μπράνσον**, ο Τραμπ διπλασίασε τους δασμούς σε χαλυβουργικά προϊόντα και επέβαλε κυρώσεις εναντίον δύο Τούρκων αξιωματούχων.

Η επιστολή του ασκούντος καθήκοντα

Η τουρκική διπλωματία ελπίζει ότι η συνάντηση Τραμπ - Ερντογάν στην Οσάκα θα μπορούσε να είναι ένας τρόπος για να ξεπεραστεί η κρίση

υπουργού Αμυνας των ΗΠΑ, **Πάτρικ Σάναχαν**, προς τον Τούρκο ομόλογό του, **Χουλουσί Ακάρ**, προκάλεσε σοκ στην τουρκική διπλωματία. Η επιστολή του Σάναχαν απαριθμεί σειρά ξεκάθαρων κυρώσεων που θα μπορούσε να υποστεί η Τουρκία, όπως η ακύρωση του προγράμματος εκπαίδευσης των F-35 για τους Τούρκους πιλότους, ο αποκλεισμός της Τουρκίας από το πρόγραμμα των F-35 και η ακύρωση αγορών από τουρκικές εταιρείες από το 2020.

Η αυστηρή γλώσσα της επιστολής υποδεικνύει ότι οι ΗΠΑ έχουν αποκλείσει τη μέθοδο της μέσης λύσης, που θα σήμαινε ότι επιτρέπον να εισέλθουν οι S-400 στην Τουρκία, αλλά μόνο για να αποθηκευτούν ή για να σταλούν σε τρίτη χώρα, όπως το Κατάρ.

Η τουρκική πλευρά έχει προτείνει διάφορες εναλλακτικές λύσεις για την επίλυση της κρίσης. Μια από αυτές ήταν να μεταφέρει τους S-400 σε φιλικές χώρες, όπως το Κατάρ, ή να συγκαλέσει τεχνική επιτροπή ώστε να αποφύγει την απειλή που μπορεί να αποτελούν τα συγκεκριμένα «αυτόνομα» συστήματα για τα συστήματα του NATO. Η επιστολή, ωστόσο, δείχνει ότι καμία από αυτές τις εναλλακτικές λύσεις δεν έχει γίνει αποδεκτή από την αμερικανική πλευρά.

Η Αγκυρα ήλπιζε πραγματικά ότι ο Ντ. Τραμπ θα κατάφερε να πείσει το Κογκρέσο και το Πεντάγωνο ώστε να πράξουν διαφορετικά, αλλά αυτό δεν έγινε πραγματικότητα. Η επιστολή Σάναχαν στην ουσία προαναγγέλλει το τέλος της εξάχρονης διμεσολαβητικής διπλωματίας της Τουρκίας ανάμεσα σε Ρωσία και ΗΠΑ και ότι η Αγκυρα θα πρέπει να διαλέξει μία από τις δύο πλευρές μέχρι τον Ιούλιο. Δεν χωρά-

ει αμφιβολία ότι η απόφαση για τους S-400 δεν είναι στρατιωτική, αλλά ιστορική, οικονομική και πολιτική.

Τρία σενάρια

Τρία είναι τα πιθανά σενάρια για το πώς μπορεί να εξελιχθούν τα πράγματα. Πρώτον, η Τουρκία μπορεί να ακυρώσει αμέσως την προμήθεια των S-400. Αυτό είναι το πιο απίθανο σενάριο από όλα. Μια τέτοια απόφαση θα ήταν δυνατή μόνο σε περίπτωση σοβαρής και απροσδόκητης κρίσης μεταξύ Τουρκίας και Ρωσίας. Η δεύτερη επιλογή θα μπορούσε να είναι η παράδοση και ενεργοποίηση των S-400 όπως είχε συμφωνηθεί. Το σενάριο αυτό σημαίνει αποκλεισμό της Τουρκίας από το πρόγραμμα F-35 και εφαρμογή των κυρώσεων CAATSA, αναστολή προμήθειας ανταλλακτικών για τον εξοπλισμό και τα όπλα της Τουρκίας που έχουν κατά κύριο λόγο ως βάση τις ΗΠΑ και τερματισμό της συνεργασίας για τη στρατιωτική εκπαίδευση και με την αμυντική βιομηχανία της Τουρκίας. Το σενάριο αυτό προβλέπει ότι η Τουρκία θα διακόψει πρώτα τις σχέσεις με τις ΗΠΑ λόγω της κρίσης των S-400 και στη συνέχεια τις σχέσεις της με το δυτικό μπλοκ. Αυτό είναι απίθανο σενάριο, αλλά η Αγκυρα δεν αντέχει να υποστεί τις οικονομικές συνέπειες σε περίπτωση που βγει αληθινό.

Το πιο πιθανό σενάριο θα μπορούσε να είναι μια μερική ρήξη στις σχέσεις ΗΠΑ - Τουρκίας. Αντίστοιχα, θα γίνει η παράδοση του ρωσικού πυραυλικού συστήματος και η Τουρκία θα υποστεί την πρώτη δόση κυρώσεων από το αμερικανικό Κογκρέσο. Ωστόσο, η αμυντική και η στρατιωτική συνεργασία ΗΠΑ - Τουρκίας θα συνεχιστεί σε συγκεκριμένους τομείς. Για να καλύψουν το κενό που θα δημιουργηθεί από τον αποκλεισμό της Τουρκίας από τα πρόγραμμα F-35, οι ΗΠΑ θα επιτρέψουν στην Τουρκία την αγορά ανταλλακτικών για τη συντήρηση του στόλου των F-16 και τον εκσυγχρονισμό τους. Είναι σαφές ότι η Αγκυρα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στο ραντεβού στην Ιαπωνία και στις εκεί συναντήσεις με στόχο την επίλυση της κρίσης.

Οι εκλογές του κατακαλόκαιρου

η άποψη

του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗ**

Η ΣΧΕΣΗ ΗΜΩΝ των Νεοελλήνων με το καλοκαίρι μας είναι μακρά και αδιάταρακτη. Ο απαστράπτων ήλιος πάνω από τα κεφάλια μας, η νωχέλεια των υψηλών θερμοκρασιών, η καταγάλανο των θαλασσών μπροστά στα μάτια μας, η ανεμελιά του πλατσουρίσματος στο κύμα και η αίσθηση της βαθιάς εσωτερικής ευμάρειας που συνοδεύει τα γεμάτα τραπέζια της υπαίθριας ταβέρνας είναι καταγεγραμμένα στο συλλογικό

μας DNA ως απaráμιλλα και μη διαπραγματεύσιμα εθνικά πλεονεκτήματα. Κάθε απόπειρα αλλαγής αυτού του status ισοδυναμεί με έγκλημα καθοσιώσεως.

Τούτων δοθέντων, δεν είναι διόλου αβάσιμοι οι προβληματισμοί των εκλογολόγων για την πιθανότητα επηρεασμού της πολιτικής συμπεριφοράς των συμπατριωτών μας, όταν ξάφνου ντάλα καλοκαίρι τρακάρουν πάνω σε μια κάλπη. Εκείνη τη μοιραία Κυριακή της 7ης Ιουλίου θα κάνουν, άραγε, την απαραίτητη παράκαμψη προς το εκλογικό τμήμα ή θα συνεχίσουν

ακάθεκτοι τον δρόμο τους προς την παραλία, αρνούμενοι να θυσιάσουν έστω και μισή ώρα από τη θερινή τους ραστώνη για να κυβερνηθεί ο τόπος τους; Ο προγραμματισμός των διακοπών τους θα λάβει υπόψη την εκλογική διαδικασία ή θα την αγνοήσει παντελώς ως μη υπάρχουσα;

Ενδιαφέροντα ερωτήματα, μπροστά στα οποία ο αναλυτής σπκώνει αμήχανος τα χέρια. Η πράξη θα απαντήσει. Πάντως, οι

“ Δώσε στον Έλληνα κάλπη ή προεδρική και πάρε του την ψυχή. Κάποιοι Νεοέλληνες μπορεί να μην ψηφίζουν, αλλά η πλειονότητά τους το κάνει με μανία, με πάθος, με ορμή ”

νεότεροι πρόγονοί μας, που ουδέποτε έσπιναν κάλπες καλοκαιριάτικα, δεν ήταν πλίθιοι. Κάτι ήξεραν ή κάτι ψυλλιάζονταν. Ούτε έλεγε ανοησίες ο περίφημος πολιτικός μαέστρος που μιλούσε για τα «μπάνια του λαού». Είχε μύτη εκείνος, σε αντίθεση με έναν σύγχρονό μας που, όσο περισσότερο προσπαθεί να του μοιάσει, τόσο χάνει την όσφρησή του.

Θα μου πείτε, βέβαια, πως και οι εκλογές αποτελούν εθνικό φετίχ. Δώσε στον Έλληνα κάλπη ή προεδρική και πάρε του την ψυχή. Κάποιοι Νεοέλληνες μπορεί να μην ψηφίζουν, αλλά η πλειονότητά τους το κάνει με μανία, με πάθος, με ορμή. Τιμωρεί ή επιβραβεύει στην κάλπη με την ίδια ακαλίνωτη όρεξη που τρώει τις κουτσομούρες στην παραλιακή ψαροταβέρνα παραμονή Δεκαπενταύγουστου. Τώρα λοιπόν μένει να αποδειχθεί αν θα υπάρξει σύγκρουση ή συνδυασμός των δύο εθνικών απολαύσεων. Οι δημοσκόποι αναμένουν με το κομπιουτεράκι στο χέρι, για να έχουν έτοιμες τις συμβουλές τους στις επόμενες γενιές Ελλήνων πολιτικών: Κάντε εκλογές όποτε σας κατέβει ή αποφεύγετε όπως ο διάολος το λιβάδι να στήνεται κάλπες καλοκαιριάτικα;

Τέλος πάντων, η ημερομηνία των εκλογών αυτών έχει και ένα πλεονέκτημα. Οι απαστράπτουσες, ζεστές και υγρές νύχτες του ελληνικού Ιουλίου είναι ό,τι πρέπει για εξαλλοσύνες και ξεφαντώματα. Για σημαίες, πυρσούς, ζητωκραυγές, κορναρίσματα και χορούς κάτω από τα αστέρια. Το ελληνικό πανηγύρι βρίσκει τον πραγματικό του εαυτό μόνο μέσα στο κατακαλόκαιρο...